

**STRATEGJIA NDËRSEKTORIALE E PARANDALIMIT, LUFTËS
KUNDËR KORRUPSIONIT E QEVERISJES TRANSPARENTE,**

2008 - 2013

TETOR 2008

PASQYRA E LENDES

KREU 1: HYRJA	4
KREU 2: VIZIONI, PRIORITETET STRATEGJIKE DHE QËLLIMET STRATEGJIKE.....	4
A. Vizioni	4
B. Prioritetet dhe qëllimet e strategjisë.....	5
KREU 3: POLITIKAT E QEVERISË.....	7
I. PARANDALIMI, TRANSPARENCA, GJITHËPËRFSHIRJA E EDUKIMI.....	7
A. Forcimi i sistemit politik dhe i etikes se funksionimit publik.....	7
1. Financimi i partive politike dhe fushatave zgjedhore.....	7
2. Reformimi i sistemit zgjedhor dhe kthimi i besimit të publikut të zgjedhjet	7
3. Rregullimi i veprimtarive te lobimit.....	7
4. Forcimi e rishikimi i kodeve të etikes dhe mekanizmave vetërregullues	7
B. Modernizimi e konsolidimi i procedurave	8
1. Reforma rregullatore e licensimit.....	8
2. Reforma e shërbimeve publike.....	8
3. Reformimi i procedurave administrative.....	9
C. Reformat sektoriale.....	9
1. Fuqizimi i kontrollit të brendshëm në sektorin publik	9
2. Forcimi i standardeve ne sektorin e biznesit	10
3. Forcimi i sherbimit civil.....	10
4. Reformimi i sistemit të prokurimit publik.....	10
5. Reforma në sistemin e shendetesise	11
6. Reforma në sistemin e arsimit.....	12
7. Reformimi i sistemit të buxhetimit dhe të planifikimit të të ardhurave dhe shpenzimeve	13
8. Rritja e performances dhe besueshmerise së administrates doganore	13
9. Rritja e performances dhe besueshmerise së administrates tatimore	14
10. Reforma në sektorin e transportit dhe telekomunikacionit.....	14
11. Reforma në fushen sociale	14
12. Reforma në fushen e kultures, turizimit dhe sportit	15
13. Reforma e të drejtes së pronesise	15
14. Decentralizimi i sherbimeve publike dhe lufta kunder korrupsionit në nivel vendor	15
D. Konsolidimi i transparences dhe integritetit ne administraten publike	16
1. Transparenca dhe informimi i publikut.....	16
2. Konsolidimi i teknologjise së informacionit dhe të komunikimit	16
E. Perafrimi i legjislacionit ne fushen e korrupsionit	16
1. Sigurimi i perputhshmerise së kuadrit ligjor me konventat Penale e Civile kunder Korrupsionit të Keshillit të Europes.....	16
2. Venia në zbatim e detyrimeve te Konventes së Kombeve të Bashkuara kunder korrupsionit	17
3. Permiresimi i kodeve për të shmangur problemet e ndeshura dhe plotesuar mangesite me qellim që vendimmarrja e gjykatave të jete e parashikueshme.....	17

F.	Edukimi dhe pjesëmarrja e qëndrueshme e publikut.....	17
II.	HETIMI DHE DENIMI I KORRUPSIONIT	18
A.	Konsolidimi i hetimit dhe eficences se ndjekjes penale, rritja e shpejtesise se ndjekjes penale dhe gjykimit.....	18
1.	Konsolidimi i hetimit	18
2.	Eficienca e ndjekjes penale	18
B.	Rritja e integritetit dhe rezistencës ndaj korrupsionit në sistemin e drejtësisë.....	18
1.	Sistemi gjyqësor.....	18
2.	Reformimi e konsolidimi i sistemit te permbarimit	19
C.	Forcimi i mjeteve administrative ne luften kunder korrupsionit	20
D.	Pjesemarrja e publikut ne denoncimin e korrupsionit	20
III.	KONSOLIDIMI I BASHKEPUNIMIT DHE BASHKERENDIMIT TE BRENSHEM DHE NDERKOMBETAR	20
A.	Konsolidimi i mekanizmave ne bashkëpunimin ndermjet agjencive te zbatimit te ligjit	20
B.	Konsolidimi i mekanizmave te qendrueshem per shkëmbimin periodik te informacionit	21
C.	Zbatimi i efektshem i instrumenteve antikorruption rajonale e nderkombetare	21
KREU 4:	LLOGARIDHËNIA, MONITORIMI DHE ANALIZA VLERËSUESE.....	22

Kreu 1: Hyrja

Shqipëria tre vjet më parë ishte vendi në të cilin korrupsioni galopant ishte shndërruar në system, tregu i vendit dominohej nga monopolet e qeveritareve dhe zyrtarëve të lartë, prokurimet direkte ishin shndërruar në rregull, sipas raportit të Bankës Botërore rreth 1,4 miliard dollarë në vit nga taksat dhe tatimet përfundonin në kontot personale të zyrtarëve të korruptuar dhe kontrabandistëve, shteti ligjor përjetonte goditje ekstreme, vendimet e gjykatave zbatoheshin ngadalësi, shteti ligjor kishte një dobësi dhe rënie të madhe, krimi i organizuar kontrollonte dhe vendoste jo vetëm në rrugë por edhe në dogana, tatime, gjykata, polici etj.

Raporte të tjera nderkombetare serioze faktuan se korrupsioni në Shqipëri ishte në nivelet më të larta të planetit, vecanërisht në dogana tatime, gjykata, polici, shëndetësi etj, dhe zbatim tejet i ngadaltë i reformave, lidhjet dhe simbioza me krimin e organizuar shndërruan korrupsionin në një sistem në Shqipëri. Në këto kushte u krijua Task-Forca e luftës kundër korrupsionit, e kryesuar nga Kryeministri i vendit, e cila ndoqi procesin e reformave të thella të luftës kundër korrupsionit, ndër reformat më kryesore të ndërmarra deri sot.

Në kuadrin e kësaj lufte u shkurtua me 33%, administrata qendrore e vendit, u amendua ligji i konfliktit të interesit, ligji i Inspektoriatit të Lartë të Deklarimit të Pasurive të Zyrtarëve, ligji i Këshillit të Lartë të Drejtësisë, u vendos transparenca në shpenzimet operative të administratës, gjë që lejoi shkurtimin e tyre nga 3% në 2% të GDP, u ndaluan prokurimet direkte, u miratua ligji për mbrojtjen e informacionit të korrupsionit dhe shpërblymi me 6% të vlerës së përfituar. Reformave të thella ju nënshtuan tatimet dhe doganat, u vendosen e-taksa, e-dogana, e-prokurime.

Taksat u ulën dhe po kështu një seri tarifash, u privatizuan ndërmarjet e mëdha ARMO, KESH, TELECOM.

U vendos regjistrimi elektronik i biznesit.

Janë hequr mbi 103 leje dhe licensa

U krijua Task-Force e luftës kundër krimit ekonomik dhe korrupsionit, e cila ka penalizuar një numër të konsiderueshëm zyrtarësh.

Të gjitha këto reforma bënë të mundur përmirësimin e indeksit të perceptimit të korrupsionit me 0,5 pikë. Shqipëria që tre vjet më parë vendosej në grupin e 24 vendeve më të korruptuara, tani ka lënë prapa 95 vende të botës.

Megjithëkëtë korrupsioni sërish mbetet një problem serioz dhe i përhapur.

Prandaj dhe është e domosdoshme që për suksesin e mëtejshëm të luftës kundër korrupsionit :

- *Zbatimi me rigorozitet i kuadrit ligjor ekzistues.*
- *Konsolidimi i të gjitha institucioneve të kontrollit administrativ dhe gjyqësor.*
- *Vazhdimi i mëtejshëm i reformave për parandalimin e korrupsionit.*

Kreu 2: Vizioni, Qasja dhe Prioritetet e Qëllimet Strategjike

A. Vizioni

Vizioni i përgjithshëm është reduktimi progresiv e i qëndrueshëm i korrupsionit, forcimi i integritetit të institucioneve dhe promovimi i vlerave në qeverisje.

Prioritet dhe qëllimi i vizionit të përgjithshëm është lufta dhe reduktimi progresiv e i qëndrueshëm i korrupsionit nëpërmjet :

- *Reformave për parandalimin e tij;*
- *Forcimit të integritetit të institucioneve dhe promovimit të vlerave të qeverisjes;*
- *Monitorimit të gjithëanshëm të fenomenit të korrupsionit, luftës kundër tij nga shoqëria civile dhe forcimi i rolit të saj*
- *Ndëshkimit administrativ ligjor të zyrtarëve të korruptuar.*

Zbatimi i përgjegjshëm i strategjisë antikorrupsion në kuadër të Strategjisë Kombëtare për Zhvillim e Integritim (SKZHI), synon reduktimin progresiv e të qëndrueshëm të korrupsionit, forcimin e integritetit të institucioneve dhe promovimin e vlerave në qeverisje nëpërmjet kultivimit e forcimit të mendësisë së shërbimit ndaj qytetarëve

nga administrata publike, zbatimit të efektshëm e të barabartë të ligjit, përmirësimit të transparencës e informimit, zhvillimit të shpejtë e të qëndrueshëm ekonomik e njerëzor, cilësisë, përgjegjshmërisë e efektivitetit në qeverisje.

Perpjekjet në këtë fushë do të përqendrohen në veprime konkrete për reduktimin e korrupsionit dhe ndryshimin rrënjësor të mendësisë qeverisëse. Reduktimi progresiv e i qëndrueshëm i korrupsionit nevojitet një ndërhyrje energjike që të angazhojë gjithë burimet vendase dhe mbështetjen e ndihmën e ndërkombëtarëve.

Strategjia, me prioritetet e reformat e përcaktuara, bazohet në:

- platformën e përgjithshme të përfaqësues gjithëpërfshirëse dhe të integruar në luftën kundër korrupsionit me një kombinim të balancuar të parandalimit, hetimit, dënimit dhe pjesëmarrjes së publikut
- parimin se veprimet korruptive janë e duhet të konsiderohen si vepra penale dhe të trajtohen qofte në planin administrativ, qofte penal
- ndjekjen e parimeve bazë të sundimit të ligjit e barazisë së plotë të qytetarëve para ligjit, mirëqeverisjes, përgjegjshmërisë, lidhjes organike ndërmjet parandalimit me hetimin e dënimit efektiv, bashkëpunimit dhe koherencës, transparencës dhe pjesëmarrjes, partneritetit efektiv ndërmjet sektorit publik dhe privat.
- ndjekjen e standardeve e praktikave me të mira ndërkombëtare, rajonale e të brendshme në këtë fushë

Të gjitha aspektet e strategjisë duhet:

- të udhëhiqen nga vendosmëria në respektimin e ligjit, përgjegjësia, bashkëpunimi, koherenca, transparenca, dialogu social dhe partneriteti publik-privat;
- të bashkërendohen me institucionet përgjegjëse e bashkëpunuese dhe me Qeverinë;
- të udhëhiqen nga objektiva specifike, realë, të arritshëm, të matshëm dhe të bazuara në kohë;
- të shoqërohen me një plan veprimi me masa dhe instrumente konkrete për realizimin e strategjisë;
- të paraprihen nga analiza të thelluara të situatës, faktorëve që ndikojnë pozitivisht dhe negativisht, si dhe parashikime reale mbi bazën e vlerësimit të rreziqeve;
- të mbështeten me edukimin, trajnimin dhe ndërgjegjësimin e nevojshëm për të forcuar e konsoliduar kapacitetet;
- të jenë objekt i vlerësimit periodik të rreziqeve;
- të shprehen e zbatohen në tregues të matshëm dhe afate realiste e të detyrueshme.

B. Qasja, Prioritetet dhe Qëllimet e Strategjisë

Prioritetet kryesore të strategjisë do të mbështeten në disa instrumente themelore që do të synojnë, sipas prioritetëve e objektivave:

- marrjen e masave efektive, racionale, të qëndrueshme dhe me efekte afatgjata si dhe vënien në dispozicion të burimeve të domosdoshme për realizimin e tyre;
- përcaktimin strategjik të mjeteve të duhura ligjore e institucionale për të siguruar zbulimin e efektshëm të personave të dyshuar për vepra korruptive dhe garantuar përgjegjësinë e autorëve të veprimeve korruptive;
- identifikimin e fushave më të prekura dhe me rreziqe si dhe arsyet e ekzistencës e të shtrirjes së korrupsionit; shmangien e paqartësive, kontradiktave e mangësive ligjore, përqendrimin në prioritetet dhe zhvillimin e kuadrit të duhur analitik për mbledhjen e shqyrtimin e të dhënave mbi shfaqjet e korrupsionit në administratën publike, fushat e drejtësisë, financave, ekonomisë dhe sektorin privat;
- shoqërimin e masave ligjore e institucionale me fushata të qëndrueshme për të promovuar intolerancën ndaj fenomenit, konsoliduar bashkëpunimin e ngushtë me organizatat joqeveritare dhe median, zhvilluar e përfshirë edukimin antikorrupsion në programet e sistemit arsimor;
- sigurimin e hapjes dhe transparencës në zbatimin e masave parandaluese antikorrupsion dhe hetimin e veprave korruptive dhe të lidhura, duke ruajtur një ekuilibër të drejtë e të qëndrueshëm me mbrojtjen e domosdoshme të të dhënave personale dhe sekretit shtetëror, bankar a të biznesit;

- zhvillimin, azhurnimin e zbatimin e planeve të veprimit sektoriale të qëndrueshëm, me përjasje afatgjatë mbi bazën e strategjisë dhe në harmoni me strategjitë përkatëse sipas fushave;
- Informimin dhe transparencën në mbështetje dhe në ndihmë të realizimit të prioritetëve e objektivave të përcaktuara.

Të dhënat dhe raportet në lidhje me korrupsionin gjate viteve të fundit kanë vënë theksin, krahas shtrirjes së gjerë të fenomenit në vend, në mungesën e zbatimit efektiv të ligjit me pasoje brishtësinë e institucionalizimit të praktikave të mira në funksionimin e përditshëm të administratës publike, të drejtësisë, policisë apo doganave.

Ky fakt kërkon marrjen në konsideratë të dy përqsjeve të rëndësishme në përpjekjet për të reduktuar korrupsionin.

Së pari, duhet të krijohet normaliteti, duke ngritur dhe konsoliduar standardet dhe praktikave të mira në administratën publike dhe kryesisht në sektorë specifikë si arsimit, shëndetësia, organet e zbatimit të ligjit dhe drejtësia. Kjo përqsje angazhon një spektër të gjerë veprimesh që synojnë parandalimin e korrupsionit, duke mbështetur në administrimin publik dhe në shoqëri praktikave që nxisin integritetin dhe funksionojnë mbi bazën e standardeve të njohura të integritetit.

Përqsja e dytë synon hetimin dhe dënimin efektiv të shkeljeve ligjore në këtë fushë dhe të shmangieve nga standardet dhe përmbledh masa për të kundërvepruar ndaj praktikave korruptive, si dhe plotësimin e konsolidimin e kuadrit institucional për të siguruar hetim dhe dënim efektiv të tyre.

Në këtë mënyrë, lufta kundër korrupsionit do të bazohet në kombinimin e ketyre dy drejtimeve themelore, atë të parandalimit dhe atë të ndëshkimit të korrupsionit, të gërshtuar me mbështetjen, edukimin dhe konsolidimin e intolerancës ndaj këtij fenomeni nga publiku.

Së fundi, zbatimi i strategjisë sipas dy prioritetëve themelore të mësipërme kërkon rritjen e konsolidimin e bashkëpunimit dhe bashkërendimit efektiv ndërmjet aktorëve përkatës vendas dhe ndërkombëtarë, që përbën infrastrukturën e domosdoshme në realizimin e prioritetëve të mësipërme.

Prioritetet themelore të strategjisë, sipas objektivave përkatëse, do të përqendrohen në fushat e mëposhtme.

I. Parandalimi, transparenca, gjithëpërfshirja e edukimi

1. Forcimi i sistemit politik dhe i etikes së funksionimit publik
2. Modernizimi e konsolidimi i procedurave
3. Reformat sektoriale (kontrolli, klima e biznesit, shërbimi civil, prokurimi publik, arsimit, shëndetësia, financat, drejtësia, pushteti vendor, etj.)
4. Konsolidimi i transparencës dhe integritetit në administratën publike
5. Përafrimi i legjisllacionit në fushën e luftës kundër korrupsionit
6. Fushatat informuese dhe masa edukuese të qëndrueshme

II. Hetimi dhe dënimi i korrupsionit

1. Sigurimi i efikasitetit të ndjekjes penale, rritja e shpejtësisë së ndjekjes penale dhe gjyqimit
2. Rritja e integritetit dhe rezistencës ndaj korrupsionit në sistemin e drejtësisë
3. Forcimi i mjeteve administrative në luftën kundër korrupsionit
4. Pjesëmarrja e publikut në denoncimin e korrupsionit

III. Konsolidimi i bashkëpunimit dhe bashkërendimit të brendshëm dhe ndërkombëtar

1. Konsolidimi i mekanizmave të bashkëpunimit ndërmjet agjencive të zbatimit të ligjit
2. Konsolidimi i mekanizmave të qëndrueshme për shkëmbimin periodik të informacionit
3. Zbatimi i efektshëm i instrumenteve antikorrupsion rajonale e ndërkombëtare

Kreu 3: Politikat e qeverisë

I. Parandalimi, transparencja, gjithëpërfshirja e edukimi

A. Forcimi i sistemit politik dhe i etikës së funksionimit publik

Forcimi i sistemit politik dhe i etikës së funksionimit publik do të arrihet nëpërmjet disa ndërhyrjeve të rëndësishme që synojnë reduktimin e imunitetit të zyrtarëve për çështje korruptive, reformimin e sistemit të financimit të partive politike dhe fushatave zgjedhore, reformimin e sistemit zgjedhor dhe kthimin e besimit të publikut të zgjedhjet, rregullimin e veprimtarive të lobimit dhe ndikimit të vendimmarrjes politike e administrative, si dhe forcimin e rishikimit e kodeve të etikës dhe nxitjen e mekanizmave vetërregullues të etikës.

Me qëllim edukues dhe gjithëpërfshirës të publikut do të ndërmerren këto hapa:

- Do të përkthehet, publikohet dhe promovohet nga Departamenti i Kontrollit të Brendshëm Administrativ dhe Antikorruption libri i Transparency International i titulluar "TI Anti-Corruption Handbook (ACH): National Integrity System in practice" si dhe materiale të tjera informuese edukuese në lidhje me fenomenin e korrupsionit.
- Do të behet një fushatë e gjërë me qëllim sensibilizimin dhe ndërgjegjesimin e publikun në lidhje me çështjet e korrupsionit.

1. *Financimi i partive politike dhe fushatave zgjedhore*

Ndërhyrjet në këtë drejtim synojnë rregullime ligjore të regjimit të dhuratave individuale me origjinë private të siguruara nga partitë politike prej personave juridikë e fizikë për të rritur transparencën, duke vendosur kufizime racionale e realiste në vlerë dhe ndalime për shkak të origjinës të dhuratave të institucioneve publike, ndërmarrjeve private të shërbimit publik, organizmave fetare, apo të bamirësisë.

Rritja e garantimi i transparencës së të ardhurave dhe të shpenzimeve kërkon vendosjen e rregullave dhe mekanizmave që e garantojnë atë, si deklarim të detyrueshëm të dhuruesit përtej një pragu të caktuar dhe publikim periodik.

Gjithashtu, parashikohet paraqitja periodike e llogarive pranë një autoriteti të specializuar kontrolli (ekzistues ose të krijuar) dhe sanksione efektive e proporcionale për shkeljet.

2. *Reformimi i sistemit zgjedhor dhe kthimi i besimit të publikut të zgjedhjet*

Përmirësimi i sistemit ligjor e institucional zgjedhor në përputhje me standardet ndërkombëtare do të garantojë realizimin efektiv të së drejtës së pjesëmarrjes në zgjedhje të qytetarëve brenda dhe jashtë vendit, shmangien e përjashtimit të zgjedhësve nga listat e votimit duke institucionalizuar mekanizmat perkatese (regjistrin e gjendjes civile, kartat e identitetit të shtetasve dhe zonat zgjedhore të qëndrueshme).

3. *Rregullimi i veprimtarive të lobimit*

Mungesa e rregullimit ligjor të fenomenit të lobimit do të rregullohet nëpërmjet një kuadri rregullator që të garantojë regjistrimin e organizatave profesioniste të lobimit, garantimin e aksesit, deklarimin e veprimtarisë, transparencën e mjeteve dhe përcaktimin e instrumenteve e procedurave në përgjithësi për këtë çështje.

4. *Forcimi e rishikimi i kodeve të etikës dhe mekanizmave vetërregullues*

Forcimi i kërkesave e standardeve etike në institucionet publike synon rishikimin, shtrirjen, promovimin dhe eficiencën e tyre duke u përqendruar ne:

- krijimin, rishikimin, forcimin dhe shtrirjen e kodeve të etikes në institucionet publike (shtrirje e tyre edhe në sistemin arsimor, shëndetësor, urdhrat profesionale, shoqatat profesionale të ekspertëve kontabël të autorizuar e të miratuar, të arkitekteve etj.);
- përmirësimin e mekanizmave për fuqizimin e etikës dhe parandalimin e konfliktit të interesave, duke mbështetur instrumentet e kontrollit, siguruar eficiencën në bashkëpunimin me qytetarët për zbulimin dhe ndëshkimin e korrupsionit e të shkeljeve;
- promovimin e standardeve të etikes në funksionimin publik (debate, forume...);
- forcimin e eficiencës në administrimin e standardeve etike;
- promovimin e kodeve të etikes në sektorin e biznesit;
- zbatimin e sistemeve të matjes së performancës dhe të vlerësimit;
- rishikimin e qartësimit e pozicioneve politike dhe të nivelit ndarës me shërbimin civil/administratën.

5. *Kufizimi i imunitetit të zyrtarëve të lartë për çështje korruptive*

Rishikimi i sistemit të imunitetit do të synojë që zyrtarëve të lartë t'iu kufizohet imuniteti nga hetimi dhe/ose ndjekja penale për veprat penale korruptive.

B. Modernizimi e konsolidimi i procedurave

Modernizimi i procedurave dhe i marrëdhënieve të jashtme të administratës do të jetë një proces i vazhdueshëm i përqendruar fillimisht në reformën rregullatore të licencimit me fokus prioritar sektorin e biznesit, i ndjekur dhe i shtrirë për të gjithë shërbimet publike në përgjithësi për publikun. Ky modernizim do të shkojë paralelisht me atë të marrëdhënieve të brendshme të administratës, duke reformuar procedurat administrative.

1. *Reforma rregullatore e licensimit*

Reforma rregullatore e procesit të licencimit synon listimin e kategorizimin e licencave sipas nomenklaturës, natyrës, përcaktimit proporcional të hierarkisë së vendimmarrjes, rritjen e aksesit dhe shtrirjen e përdorimit të internetit, institucionalizimin e parimit të "miratimit të heshtur" përtej një afati të caktuar, rishikimin e harmonizimin tëerësor të procedurave të licencimit nëpërmjet thjeshtimit e forcimit të standardeve, përcaktimin e kriterëve të qarta, transparente dhe jodiskriminuese në veprimtarite e licencimit, rritjen e kontrollit të zbatimit të funksionimit të veprimtarive të licencuara, planizimin e afatizimin e thjeshtimit të procedurave e kriterëve të licensimit dhe të modernizimit të tyre në përputhje me programin e Task-Forcës për Reformën Rregullatore.

Vendosja e një mekanizmi mbikqyrës nga kendvështrimi antikorrupтив i nismave ligjore dhe nënligjore për të parandaluar nismat që shtojnë licenca, centralizojnë vendimmarrjen, ose krijojnë hapësira abuzivizmi a korrupsioni.

2. *Reforma e shërbimeve publike*

Reforma e shërbimeve publike ne pergjithësi synon modernizimin e sportelit te shtetit duke u përqendruar ne disa prioritete baze si sporteli unik (one-stop-shop), promovimi e rritja e standardeve te shërbimit, informatizimi i sistemit, decentralizimi i shërbimeve, zbatimi eficient nepermjet vlerësimit e përfshirjes se përfituesit te shërbimeve.

Kjo reforme do te realizohet nepermjet nje sere masash si:

- Listimi i të gjithë procedurave e kriterëve të shërbimeve publike;

- Ulja e ndjeshme e barrierave administrative duke e kombinuar reduktimin, thjeshtimin e standardizimin me ngritjen e qendrave të shërbimit *"një ndallim në një sportel"*;
- Nxitja e standardeve të kulturës së komunikimit, shërbimit, orientimit, aksesit të formularëve tip...;
- Informatizimi i sistemit sipas fazave (nivel qendror e vendor) dhe shtrirja e përdorimit të e-shërbimeve;
- Decentralizimi i ofrimit të shërbimeve publike dhe përfshirja e sektorit privat në ofrimin e shërbimeve të natyrës publike;
- Zgjerimi e shumefishimi i partneritetit ndërmjet sektorit publik dhe privat mbi bazën e rregullave të qarta e transparente që mbështeten në parimet e tregut të lire dhe të konkurrencës së ndershme;
- Zbatimi dhe kontrolli i zbatimit të ndershëm e të barabarte të standardeve, kriterëve e procedurave për çdo biznes e individ nga çdo institucion publik;
- Vlerësimi i performancës dhe i cilësisë së shërbimeve duke vendosur kriteret e krahasimit të realizimit faktik me kriteret e standardet;
- Ngritja e sistemeve të matjes së detyrueshme e të vlerësimit të performancës së çdo shërbimi publik nga përfituesit e/ose partneret;
- Vendosja e kriterëve në dhënien e shërbimeve publike duke u udhëhequr nga realizimi dhe mbështetja me buxhet e projekteve të cilat mbështesin realizimin e projekteve të qeverisë dhe nga administrimi me efektivitet e transparencë i fondeve publike;
- Thellimi i ndarjes së funksioneve politike, funksioneve rregullatore dhe funksioneve të ofrimit të shërbimeve e të kontrollit;
- Lehtësimi e thjeshtimi i procedurave për shërbimet publike të përhershme (energji elektrike, ujë i pishem , telefon, gjendje civile, shërbime sociale, shendetesore, etj.).

3. *Reformimi i procedurave administrative*

Rishikimi i të gjithë procedurave administrative do të ketë si synim prioritar shmangien e mundësive për korrupsion, abuzime dhe burokraci të tepert dhe do të përqendrohet në rishikimin e rregulloreve të brendshme, modernizimin, rishikimin, përpunimin e standardizimin e dokumentacionit të brendshëm, rishikimin e harmonizimin e sistemit të apelimit administrativ (të përgjithshëm e specifik) dhe natyrshëm institucionalizimin e përgjithshëm dhe rritjen e dukshme të transparencës së administratës publike.

Reformimi i procedurave administrative synon gjithashtu:

- Rritjen e shkallës së informatizimit të operacioneve që kryhen nga administrata publike në të gjitha nivelet, duke lehtësuar e thjeshtuar procedurat, shkurtuar kohën e afatet e kryerjes së tyre, si dhe duke rritur saktësinë, cilësinë e shpejtësinë e rrjedhjes së informacionit dhe raportimit;
- Sisteme efektive e eficiente të kontrollit të brendshëm që organizohen sipas rregullave të qarta, objektivave strategjike, përbëhen nga struktura dhe organika efektive, të shoqëruara me një sistem funksional të caktimit të përgjegjësive, ndarjes së detyrave dhe delegimit të kompetencave;
- Reformimin e sistemit të apelimit administrativ dhe ngritjen e gjykatave administrative.

C. **Reformat sektoriale¹**

Reformat sektoriale, krahas prioriteteve e objektivave sipas strategjive perkatëse, do t'i kushtojnë një vend të veçantë parandalimit e luftes kundër korrupsionit me ndërhyrje specifike sipas sektorit, kryesisht për disa sektore prioritare e të ndjeshme.

1. *Fuqizimi i kontrollit të brendshëm në sektorin publik*

Fuqizimi i kontrollit të brendshëm në sektorin publik synon zhvillimin e sistemit të kontrollit të brendshëm të pavarur, efektiv dhe që operon sipas standardeve ndërkombëtare; forcimin e sistemeve të menaxhimit dhe të

¹ Referenca të qarta për aspekte të caktuara të reformave sektoriale të papërfshira në këtë nënseksion jepen në strategjitë perkatëse ndërkombëtare a sektoriale që i detajojnë me tej ato.

kontrollit nepermjet rishikimit te ligjit per auditimin e brendshem ne sektorin publik dhe përafrimit me standardet nderkombetare, miratimit dhe zbatimit te manualit procedural për kontrollin e menaxhimit financiar, rishikimit te manualit procedural për kontrollin e brendshem, forcimit te kapaciteteve institucionale dhe burimeve njerëzore, njohjes se praktikave nderkombetare te auditimit nepermjet perditimit te njohurive, vendosjes se kriterëve te certifikimit per pranimin ne sektorin publik te auditeve. Gjithashtu, synohet miratimi dhe zbatimi i efektshem i standardeve kontabël sipas praktikave me të mira ndërkombëtare, institucionalizimi i publikimit te raporteve te kontrollit dhe i shkëmbimit te gjetjeve ndermjet strukturave te kontrollit te brendshem e te jashtem.

2. *Forcimi i standardeve ne sektorin e biznesit*

Permiresimi e lehtësimi i klimes se biznesit do te ndiqet paralelisht me forcimin e standardeve ne kete sektor per t'i shërbyer me mire e me efektivitet biznesit dhe mbrojtjes se interesave te tij.

Ne kete aspekt, rishikimi i kuadrit ligjor per urbanistiken (planifikimin hapësinor/urban), per shoqerite tregtare duke vene ne zbatim standardet me te mira dhe duke rishikuar e forcuar sanksionet per profesionet kontabël, do te shoqerohen me ndërhyrje te rendesishme institucionale për të formalizuar e standardizuar me tej marredheniet e biznesit me administraten publike.

Hartimi dhe zbatimi i nje plani per formalizimin e biznesit te vogel duke synuar mekanizma e masa konkrete si përdorimi i kasave, vendosja e detyrueshme e sistemit te faturimit, etj.

3. *Forcimi i sherbimit civil*

Forcimi e konsolidimi i shërbimit civil do te përqendrohet ne disa drejtime prioritare si:

- Forcimi i statusit të nepunesit civil dhe i garancive të sistemit të karrieres në administraten publike;
- Shtrirja e statusit të nepunesit civil në pjesen me të madhe të organeve të administrates publike;
- Rritja e profesionalizmit të nepunesve;
- Zbatimi i transparences dhe parimit të merites në rekrutimin në administraten publike;
- Forcimi i rregullave të posaçme të etikes dhe të parandalimit të konfliktit të interesave në strukturat e ndryshme të administrates publike;
- Shtrirja e sistemit të denoncimit, kontrollit/zbulimit dhe mbrojtjes me ligj sipas modelit bashkekohor të "ëhistlebloëing";
- Rritja e interesit të punesimit në administraten publike (trajtimi financiar, strehimi...) dhe thithja e kapaciteteve brenda dhe jashte vendit;
- Rishikimi i sistemit të pagave dhe shpërblimeve duke i harmonizuar me vlerësimin e performancës, shpërblimin sipas vendit të punës dhe kualifikimin shkencor;
- Forcimi i aftësive dhe kapaciteteve të administrimit, performances dhe trajnimit të administrates publike në fushen e parandalimit dhe të luftes kunder korrupsionit;
- Forcimi i seriozitetit te reformes ne administraten publike duke u përqendruar ne vlerësimin e aftësive te individit, dhe ne reformen funksionale per ndarjen e struktures sipas funksioneve;
- Permiresimi dhe motivimi i vlerësimit periodik te nepunesve te administrates publike;
- Trainimi i nepunesve lidhur me fushat e sektoret e ndjeshem problematike (dogana, tatime, prokurime, ekspertet kontabel e kontabilistet...), me çeshtje të etikes e antikorrupsionit;
- Rritja e aksesit e publikimi i punesimeve/transferimeve/largimeve në administraten publike;
- Forcimi i mekanizmave të pergjegjesise institucionale e individuale në politiken e administrimit të burimeve njerezore.

4. *Reformimi i sistemit të prokurimit publik*

Konsolidimi i sistemit te prokurimit publik, ne përputhje me standardet evropiane, synon nje sere prioritetesh strategjike per sa i perket kuadrit rregullator, konsolidimit te ndjeshem e maksimal te transparences dhe konsolidimit te shërbimeve elektronike nepermjet shtrirjes se teknologjise se informacionit e komunikimit, fuqizimit te kapaciteteve te APP-se dhe autoriteteve kontraktore, institucionalizimit te trajnimit, fuqizimit te sistemeve te shkëmbimit te te dhenave dhe promovimit e zhvillimit te standardeve etike.

Prioritetet kryesore do te jene:

- Zhvillimi i kuadrit nenligjor dhe i dokumenteve standarde të prokurimit publik;
 - Konsolidimi dhe përhapja e praktikës së prokurimit elektronik
 - Ngritja dhe konsolidimi i Avokatit të Prokurimeve Publike;
 - Garantimi i shqyrtimit të pavarur të ankesave
 - Garantimi i transparences maksimale të prokurimit publik dhe konsolidimi i shërbimeve elektronike;
 - Fuqizimi i Agjensise së Prokurimit Publik dhe Koncesioneve dhe specializimi i personelit të saj;
 - Zhvillimi e fuqizimi i mekanizmave te pergjegjesise institucionale per te dalluar, parandaluar e denuar praktikat korruptive;
 - Institucionalizimi i trainimit periodik në të gjitha strukturat publike perkatese;
 - Funksionimi i sistemeve të shkëmbimit të të dhënave me sektorë të tjerë ("black list");
 - Nxitja e zhvillimi i kodeve të etikës në prokurimin publik
 - Zhvillimi i standardeve minimale të detyrueshme për cdo kontrate prokurimi publik;
 - Forcimi i ndjekjes e mbeqyrjes së zbatimit e cilesise së shërbimit të kontratave të prokurimit publik.

5. *Reforma në sistemin e shëndetësisë*

Reformimi i pergjithshem i sistemit shendetesor do te përqendrohet ne menyre te veçante ne reduktimin e parandalimin e korrupsionit te gjere qe ka prekur kete sektor te rendesishem. Reformat ligjore, institucionale e funksionale do te synojne vecanerisht reduktimin e korrupsionit ne te 3 tipet e marredhenieve qe vendosen ne kete sektor (personel mjekësor-pacient, institucion shendetesor – pagues dhe institucion shendetesor – furnizues). Prioriteti parësor do te synoje standardizimin e prokurimit te barnave, pajisjeve e aparaturave mjekesore, investimeve ne shërbimin shendetesor e spitalor dhe kontraktimit te shërbimeve te tjera. Gjithashtu, nje prioritet tjetër strategjik eshte reduktimi i ndjeshem i veprimtarive ekonomike informale nga operatoret e sistemit shendetesor.

Ne lidhje me prioritetin e pare, politikat strategjike qe do te ndiqen jane:

- Rregullimi i promovimit ne zgjedhjen e barnave e pajisjeve synon krahas përcaktimit te listave baze (LB) ne nivel vendi dhe nivel rajonal, kufizimin e ndikimit te grupeve te interesit dhe te diskrecionit te komisioneve perzgjedhese, përcaktimi i kriterëve e procedurave specifike standarde qe promovojne transparence dhe pergjegjshmeri te procesit, forcim i rregullave etike ne marredheniet me shoqatat tregtare e profesionale, vendosje treguesish dhe kriteresh vlerësimi, institucionalizim i programeve te monitorimit e te transparences qe synojne nxjerrjen e zgjedhjeve e te blerjeve te pazakonta ne krahasim me nevojat, nxjerrja e te dhenave krahasuese e permblendhese dhe publikimi i informacionit per te rritur transparencen, nxitjen e motivimin
- Per sa i perket prokurimit si proces, synohet rritja e kapaciteteve te administrimit te prokurimeve duke siguruar konkurrence efektive, rritja e transparences se procesit dhe publikimi i raporteve te kontrollit, rritja e pergjegjshmerise se paleve kontraktuese dhe kufizimi i diskrecionit, publikimi i listave te zeza e te bardha te operatoreve;
- Per sa i perket shpërndarjes, reformimi teresor i mekanizmave te magazinimit, inventarizimit, transportit, sistemeve te administrimit te burimeve, sistemit te administrimit financiar duke qartësuar kompetencat, pergjegjesite, rritur pergjegjshmerine dhe permiresuar nxitjen e stimulimin.
- Konsolidimi i sistemit të regjistrimit të barnave, i shperndarjes në sektorin shendetesor publik dhe i kontrollit
- Institucionalizimi i etikimit të barnave

Ne lidhje me prioritetin e dyte (pagesat informale dhe personeli), synohet:

- Percaktimi i nje strategjie te qarte dhe me afate per rritjen progresive te pagave ne sistemin shendetesor duke kombinuar pjesen e mbuluar nga buxheti i shtetit me pjesen qe rrjedh nga burimet e siguruara nga vete sistemi,

- Inkurajimi i alternativave private dhe promovimi i kontraktimit nga shteti per pagimin e furnizuesve private duke rregulluar konfliktet e interesit, devijimin e detyruar te pacienteve vetem drejt shërbimeve private, devijimin e kërkesave te operatoreve furnizues, etj.
- Zhvillimi i sistemit te administrimit te bazuar ne performance dhe i sistemit te pageses se operatoreve
- Rregullimi i çështjes së pagesave informale dhe institucionalizimi i pagimit te kostove reale te shërbimeve, përjashtuar ato të urgjencës apo një listë e shkurtër
- Vendosja e lidhjes direkte me rimbursimin nga sigurimet shëndetësore cfarë do të detyrojë individët të sigurohen dhe do të rritë kontributin
- Transparenca në radhën e dhënjes së shërbimeve, nepermjet garantimit të publikimit te radhës së dhënies së shërbimit në çdo mjedis trajtimi shëndetësor
- Krijimi i sistemeve të pagesave që parandalojnë e shmangin kontaktet e drejtpëdrejta;
- Rritja e rolit te urdhrave profesionale dhe komiteve te komunitetit
- Rritja dhe forcimi i sistemit informativ shendetesor për të drejtat e detyrimet perkatese në institucionet e kujdesit shendetesor
- Institucionalizimi i kartave raportuese te shërbimeve publike dhe kryqëzimi i rezultateve me statistikat zyrtare
- Rishikimi i sistemit të ankesave të të semureve
- Analizimi dhe shpërndarja e rezultateve te sondazheve e studimeve (te tilla si studimet e standardeve te jeteses, studimet e shpenzimeve publike, studimet e shpërndarjes sasiore te shërbimeve, studimet demografike e shendetesore, etj.)

6. *Reforma në sistemin e arsimit*

Reduktimi i korrupsionit ne sistemin arsimor do te përqendrohet ne disa drejtime prioritare si:

- Rregullimi i administrimit te burimeve njerezore ne sistemin arsimor (përcaktimi i kritereve dhe procedurave standarde te qarta per konkurrimin, emerimin, promovimin, vlerësimin e nxitjen e performances, dokumentimin, transparencen e publikimin)
- Konsolidimi i sistemit financiar ne sistemin arsimor: forcimi i mekanizmeve qendrore e lokale te kontrollit e auditit, zhvillimi i teknikave te auditimit ne institucionet arsimore, permiresimi i sistemit te koordinimit e komunikimit, rritja e rolit te komunitetit te prindërve, mesuesve, shoqatave studentore e shoqerise civile per monitorimin e shpenzimeve e rezultateve ne nivelin sektorial dhe institucional, veprimtarine e autoriteteve te auditimit dhe zbatimin e rekomandimeve;
- Rritja e kapaciteteve prokuruese, permiresimi i rregullave dhe procedurave te procesit te prokurimit, duke u fokusuar ne përafrimin me praktikat nderkombetare ne sistemin arsimor: promovimi i praktikave te përparuara ne procesin e monitorimit, analizes dhe vlerësimit ne fushen e planifikimit dhe realizimit, duke institucionalizuar, krahas sistemeve te kontrollit te brendshem edhe sistemet e mekanizmat e jashtme te vlerësimit te rezultateve, si dhe administrimit te ankesave;
- Rregullimi mbi baza të qarta i marrëdhënieve mesues-nxenes – Kodi i Mesimdhënies, parandalimi i konfliktit të interesave dhe përcaktimi i standardeve etike ne arsim
- Studimi i mundesise së krijimit të Urdhrit të Mesuesit
- Garantimi i regjistrimit të veprimtarive private të mesimdhënies nepermjet vetedeklarimit të zyrtareve publike
- Forcimi i inspektimit të cilesise së shërbimeve në operatoret publike e private të arsimit të larte
- Ngritja e sistemit të indeksimit dhe klasifikimit të institucioneve të arsimit të larte dhe të mesem sipas cilesise, specifikave e vlerave që ofrojne
- Garantimi i transparences në shpërndarjen e subvencioneve për shkollimin dhe buxhetimin e arsimit arsimor ne te gjitha nivelet
- Konsolidimi e shtrirja e pervojes së matures shteterore në provimet dhe ne pranimet e studenteve ne arsimin e larte; (konsolidimi i infrastruktures teknike e njerezore, i procedurave dhe transparences per te siguruar cilesine, efencen dhe integritetin e certifikimit te provimeve, korrigjimeve, rezultateve e pranimeve);

- Përfshirja në programet mësimore (shkollave, kurseve) të njohurive për çështjet e korrupsionit, etikës së sjelljes së zyrtarëve dhe funksionimin e institucioneve publike dhe jopublike, edukimin dhe pjesëmarrjen e qytetarëve në luftën kundër korrupsionit;
- Zgjerimi i përfshirjes së komunitetit të nxënësve e studentëve dhe të komunitetit qytetar në përfshirjen mbi baza transparente në fushën e arsimit.

7. Reformimi i sistemit të buxhetimit dhe të planifikimit të të ardhurave dhe shpenzimeve

Ne kuadër të reformimit të sistemit të buxhetimit dhe të planifikimit të të ardhurave dhe shpenzimeve buxhetore, parandalimi i korrupsionit synon disa prioritete si thjeshtimi i sistemit të planifikimit e ekzekutimit të buxhetit nepermjet identifikimit dhe vendosjes së prioriteteve të qarta dhe institucionalizimit të parashikimit afatmesëm të buxhetit (3-vjeçar), garantimit të universalitetit të buxhetit e kufizimit në maksimum të spontanitetit e diskrecionit në buxhetim, forcimit të rolit të Kuvendit nepermjet pjesëmarrjes më të gjerë e me kompetencë në diskutimin, analizën, miratimin e mbikëqyrjen e zbatimit të buxhetit, vendosjes së një sistemi transparent, të përgjegjshëm e të orientuar të buxhetit. Gjithashtu, synohet konsolidimi i bashkëpunimit e konsultimit transparent me grupet e interesit për hartimin e buxheteve vecanërisht tarifave për detyrimet doganore që janë shpesh të diktuar nga grupe apo individë biznesi të afërt me qeverinë; konsolidimi i informimit periodik dhe i përfshirjes së aktoreve të interesuar në fazat e ndryshme të planifikimit e ekzekutimit të buxhetit, konsolidimi i standardizuar i kontrollit të të ardhurave e shpenzimeve.

Ne kuadër të sistemit të kontrollit të jashtëm, nevojitet dhe synohet qartësimi i rolit e përgjegjesive të kontrollit të jashtëm përtej konceptit të kontrollit të brendshëm, i përqendruar në kontrollin e performancës së përdorimit me eficiency e ekonomicitet të burimeve publike, vlerësimi i sistemit të drejtimit, procedurave dhe rekomandime për përmirësimet e mangësive në kuadrin ligjor e nënligjor.

8. Rritja e performancës dhe besueshmërisë së administratës doganore

- Sjellja e legjisllacionit doganor në linjë me standardet komunitare për të qartësuar e përcaktuar saktë rregullat dhe procedurat doganore, në funksion të misionit primar të doganave për lehtësimin e tregtisë së ligjshme;
- Konsolidimi e modernizimi i procedurave për të rritur eficiency e veprimtarisë, zbatimin i procedurave sipas parimeve të parashikueshmërisë, qendrueshmërisë dhe transparencës, rritja e ndjeshmërisë e transparencës dhe publikimit të të gjithë informacionit për kuadrin ligjor, nënligjor, rregullator, procedurat e praktikave për të gjithë palet e interesuara, shtrirja e zbatimit të teknikave bashkëkohore të kontrollit fizik sipas parimeve të menaxhimit të riskut, shtrirja e përdorimit të teknologjisë së informacionit në të gjitha pikat e kalimit kufitar të Republikës së Shqipërisë dhe përmirësimi i sistemit kompjuterik për të qenë në gjendje të komunikojë on-line me agjencitë të tjera qeveritare;
- Forcimi i sistemit të kontrollit të brendshëm dhe forcimi i kontrollit ad-posteriori me theks të veçantë në luftën kundër trajtimeve preferenciale, favorizimeve dhe formave të tjera të shpesh të interesit publik në këmim të bakshisheve e rryshfeteve;
- Forcimi i kontrollit të deklaratave të pasurisë të zyrtarëve doganorë dhe rritja e bashkëpunimit me agjencitë e tjera shtetërore që operojnë në këto fushë;
- Krijimi i strukturave efektive, përmirësimi i administrimit të burimeve njerëzore dhe i kriterëve të rekrutimit;
- Zbatimin i sistemit të rotacionit periodik dhe mbi bazë risku të personelit doganor;
- Rritja cilësore dhe institucionalizimi i trainimit periodik për të gjithë të punësuarit e sistemit;
- Përmirësimi i aftësive manaxhuese në nivel dege, rajoni dhe në të gjithë divizionet e Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave;
- Rritja cilësore e bashkëpunimit efektiv me organet e tjera shtetërore e jashtetërore, si tatimet, bankat, sigurimet dhe organizatat e bashkimit e biznesit;
- Përmirësimi dhe sjellja në linjë me praktikën me të mirë të BE-së në lidhje me vlerësimin doganor, rregullat e origjinës, tarifave, procedurat, regjimet ekonomike etj.;

- Rritja e aksesit dhe forcimi i mbrojtjes së drejtave të tatimpaguesve që cenohen nga procedurat doganore; informatizimi i procedurave të marrjes së thirrjeve nga publiku, prezantimi i nje procedure të re për hapjen, hetimin dhe mbylljen e rastit të denoncuar etj.;
- Përmirësimi dhe zbatimi efektiv i standardeve të etikës, shmangies së konfliktit të interesit dhe nepotizmit;
- Rritja e bashkëpunimit me prokurorinë, Departamentin e Kontrollit të Brendshëm Administrativ dhe Antikorrupsion në Keshillin e Ministrave dhe trupat e tjera të specializuara në ndjekjen dhe goditjen e krimit, korrupsionit, evazionit dhe kontrabandës.

9. *Rritja e performancës dhe besueshmërisë së administratës tatimore*

- Orientimi i përmirësimit të administrimit tatimor drejt zbatimit rigoroz të ligjit dhe jo thjesht drejt realizimit të planit të realizimit të të ardhurave;
- Prezantimi i MIS-it dhe përfshirja në sistem të gjitha degëve tatimore;
- Prezantimi i nje sistemi modern vlerësimi dhe matja e performancës së punonjësve me tregues konkretë;
- Rishikimi i të gjithë rregullave e procedurave për t'i bërë ato më të qarta, më të thjeshta e më transparente në lidhje me përcaktimin e detyrimeve tatimore (kryesisht detyrimet që parapagueshen si tatim-fitimi etj.);
- Forcimi dhe rritja e cilësisë së shërbimeve për taksapaguesit dhe përmirësimi i aksesit në shërbime nëpërmjet thjeshtimit të procedurave, rritjes së transparencës, zgjerimit të informatizimit;
- Fillimi dhe përhapja e deklarimit on-line që nga selite të tatimpaguesve;
- Kthimi i administratës tatimore në shërbim tatimor duke ofruar falas cilësi, thjeshtësi e shpejtësi në shërbimet për klientet e saj;
- Forcimi i sistemit të apelimit dhe garantimi i mbrojtjes së tatimpaguesve;
- Forcimi i kontrollit të brendshëm;
- Rishikimi dhe përmirësimi i kodit të etikës së punonjësit tatimor;
- Rishikimi i pranisë gjeografike të administratës tatimore, prezantimi i linjave funksionale dhe rishikimi i rolit të policisë tatimore me tendencë kthimin e saj në departament të hetimit kriminal;
- Upgradimi i sistemit IT për të rritur efektivitetin e punës së administratës tatimore dhe plotësimi me module të reja;
- Forcimi i bashkëpunimit me shoqatat e biznesit;
- Forcimi i bashkëpunimit dhe shkëmbimit të informacionit midis sistemit tatimor, atij doganor dhe thesarit të shtetit.

10. *Reforma në sektorin e transportit dhe telekomunikacionit*

- Reforma e veterregullimit në licensim, kolaudim dhe standardet e automjeteve
- Liberalizimi i tregut të telefonisë celulare e fikse
- Konsolidimi i mekanizmave të veterregullimit të tregut sipas parimit të konkurrencës

11. *Reforma në fushën sociale*

Në kuadër të realizimit të strategjive për punësimin e formimin profesional dhe mbrojtjen e sigurisë sociale, disa nga objektivat dhe politikat që kanë efektë në fushën e parandalimit të korrupsionit janë si më poshtë:

- Informatizimi i administrimit të informacionit në zyrat e punësimit, inspektoratet e punës dhe zyrat e shërbimit social si dhe konsolidimi i bazave të të dhënave për tregun e punës dhe mbrojtjen e sigurisë sociale
- Shpërndarja e ndihmës ekonomike nëpërmjet mekanizmit të paleve të treta (sistemi bankar, posta)

- Forcimi i transparencës në shpërndarjen e ndihmës ekonomike, rishikimi i kriterëve dhe garantimi i publikimit të listave, sigurimi i njohjes nga përfituesit të drejtave të tyre në fushën e dhënies së shërbimeve sociale
- Sigurimi i perditesimit periodik të informacionit lidhur me ndihmen ekonomike, paaftësinë e shërbimit socialë si dhe i treguesve statistikore
- Forcimi i bashkëpunimit e bashkëveprimit ndërmjet ISSH, Inspektoratëve të punës, zyrave të punësimit dhe administratës tatimore
- Forcimi i inspektimit dhe venia në funksionim e mundësisë së shkëmbimit elektronik të të dhënave ndërmjet sistemeve të ndryshme (regjistrimi i pasurive, inspektoratet e punës, administrata tatimore e doganore, qendra e regjistrimit të bizneseve, etj.)

12. *Reforma në fushën e kultures, turizimit dhe sportit*

- Përmirësimi i kuadrit ligjor e institucional për sponsorizimet e veprimtarive kulturore e artistike
- Forcimi i administrimit të institucioneve kulturore e artistike
- Rregullimi i funksionimit të operatoreve private dhe i pjesëmarrjes e subvencionimit publik
- Plotesimi i matrikulimit e katalogimit në Bazën Kombëtare të të Dhënave të veprave të trashëgimisë kulturore
- Rregullimi ligjor për mirëadministrimin e kontrollin e lëvizjes së lirë të objekteve kulturore
- Mbiqëqyrja e kontrollit të tregjeve të paligjshme të objekteve kulturore dhe forcimi i bashkëpunimit ndërkufitar e ndërkombëtar
- Transformimi i klubeve sportive në shoqëri anonime
- Garantimi i transparencës në sponsorizimin e aktiviteteve sportive për të mënjeluar evazionin fiskal
- Rishikimi ligjor i përdorimit të të ardhurave që rrjedhin nga shitja e të drejtës televizive në veprimtaritë sportive dhe kontrolli i këtyre të ardhurave
- Plotesimi i kuadrit ligjor dhe i procedurave rregullatore për nxitjen e investimeve në turizëm dhe fuqizimi i strukturave administrative për thithjen e fondeve nga donatorët për zhvillimin e turizmit
- Mbiqëqyrja dhe monitorimi i respektimit të të drejtave të autorit, të të drejtave të artisteve interpretues dhe të të drejtave të shfrytëzimit të produkteve intelektuale
- Garantimi i shpërblimit të produktit intelektual sipas vlerësimit profesional
- Mbiqëqyrja e rreptë për qarkullimin civil të mallrave që përbejnë pronësi intelektuale në fushën e artit, kultures dhe të shkencës.

13. *Reforma e të drejtës së pronësive*

- Reformimi i sistemit të regjistrimit të pasurive të paluajtshme
- Forcimi dhe përmirësimi i ligjit
- Forcimi dhe plotesimi i kuadrit nenligjor
- Përmirësimi i statusit dhe trajtimit të punonjësve të ZRPP
- Përfundimi i sistemit të regjistrimit të pasurive të paluajtshme
- Shtrirja e informatizimit të sistemit
- Transparenca dhe integriteti në zbatimin e reformës së kthimit e kompensimit të pronave të paluajtshme
- Transparenca dhe integriteti në zbatimin e reformës së legalizimit të pronave të paluajtshme dhe futja e tyre në qarkullimin ekonomik e civil

14. *Decentralizimi i shërbimeve publike dhe lufta kundër korrupsionit në nivel vendor*

- Mbeshtetja e hartimit të planeve dhe programeve antikorrupsion në nivel vendor
- Nxitja e transparencës në menaxhimin e financave vendore duke motivuar përfshirjen e keshillave vendore dhe kontrolleve vendore

- Permiresimi i cilesise dhe procedurave të ofrimit të shërbimeve publike duke motivuar perhapjen e shërbimeve elektronike
- Rritja e aksesit dhe pjesëmarrjes së publikut në vendimmarrje nepermjet formave te konsultimit te vendimeve te rendesishme
- Konsolidimi i reformes urbanistike dhe sigurimi i mbështetjes per njesite vendore per nje zbatim rigoroz dhe efektiv te kuadrit ligjor te territorit.
- Konsolidimi i reformes së tokes
- Forcimi i kontrollit dhe vetekontrollit
- Konsolidimi i transparences dhe zgjerimi i informatizimit
- Rritja e transparences së procesit të buxhetimit

D. Konsolidimi i transparences dhe integritetit ne administraten publike

1. Transparenca dhe informimi i publikut

- Transparenca maksimale e proaktive e institucioneve publike nepermjet aksesit të lire dhe të plote në të dhenat mbi veprimtarine e institucioneveve publike si mjeti kryesor i mireqeverisjes dhe luftes kunder korrupsionit
- Konsolidimi i strukturave të informimit të publikut në administraten publike (front office / back office)
- Zbatimi i rregulloreve në institucionet publike për zbatimin e të drejtes për informim
- Respektim efikas i lirise së medias dhe lirise së shprehjes së mendimit
- Nxitja, konsolidimi dhe financimi i granteve për nisma që synojne rritjen e transparences dhe forcimin e “vezhgimit qytetar e mediatik” mbi institucionet dhe zyrtaret

2. Konsolidimi i teknologjise së informacionit dhe të komunikimit

- Realizimi i E-Government në nivelin e qeverisjes qendrore
- Realizimi i ofrimit të shërbimeve me të rendesishme publike online
- Kompletimi i regjistrave të dixhitalizuar të gjendjes civile, të pasurive të paluajtshme, të tokes dhe të dokumenteve të identitetit të shtetasve
- Krijimi, venia në funksionim dhe bashkeveprimi i sistemeve të informacionit lidhur me hetimin e korrupsionit, deklaratat fiskale, vendimet gjyqesore, qarkullimin e njerezve, sistemin e adresave, etj.
- Ngritja e nje rrjeti kombëtar me faqet e internetit te shkollave te mesme dhe universiteteve shqiptare dhe realizimi i nje fushate ndergjegjesuese online per denoncimin e rasteve te korrupsionit dhe parandalimin e tij
- Ndertimi i nje portali rinor per edukimin e te rinjve, ofrimin e shërbimeve online, informimin per përmasat e korrupsionit dhe praktikat korruptive, promovimin e nismave ne parandalimin e luften kunder korrupsionit, ngritjen e bashkëpunimit ndermjet te rinjve shqiptare e te huaj, promovimin e Shqiperise, turizmit dhe kultures kombetare.
- Thjeshtimi e standardizimi i procedurave per ofrimin e shërbimeve publike dhe rritja e transparences nepermjet aplikimeve elektronike nepermjet internetit
- Venia ne funksionim dhe konsolidimi i sistemit one-stop-shop per ofrimin e licencave dhe regjistrin tregtar

E. Perafrimi i legjislacionit ne fushen e korrupsionit

1. Sigurimi i perputhshmerise së kuadrit ligjor me konventat Penale e Civile kunder Korrupsionit të Keshillit të Europes

- Ndryshime në Kodin Civil për të përshtatur standardet e Konvetës Civile te KE-së
 - Vendosja e pergjegjesise civile që rrjedh nga veprimet korruptive
- Ndryshime në Kodin e Procedures Civile

- Lejimi i proves me deshmitare për veprimet korruptive
- Rishikimi i ligjit "Për shoqëritë tregtare"
- Ndryshime në Kodin e Punes
 - Perjashtimi nga masat disiplinore kur dyshimet për korrupsion nuk vertetohen
- Ndryshime në ligjin "Për përgjegjësinë jashtëkontraktore të organeve të administratës shtetërore"
 - Përcaktimi i përgjegjësisë së administratës shtetërore për shkak të veprimeve korruptive
- Ndryshime në ligjin "Statusi i nepunesit civil"
 - Perjashtimi nga masat disiplinore kur dyshimet për korrupsion nuk vertetohen
- Ndryshime në Kodin e Procedurave Penale
 - Shtimi i përdorimit të teknikave të posaçme të hetimit për vepra penale korruptive si levrimet e mbikeqyrura, mbikeqyrja elektronike ose veprimet e infiltrimit
- Ndryshime në Kodin e Procedurave Administrative
 - Përgjegjësia e administratës publike dhe punonjësve të saj për demet që iu shkaktohen personave private nëpërmjet veprimeve korruptive
- Ndryshime në Kodin Penal. Parashikimi si vepra penale:
 - korrupsioni aktiv i agjenteve publike të huaj dhe funksionareve të organizatave ndërkombëtare publike për sigurimin e një tenderi në fushën e tregtisë ndërkombëtare,
 - fshehja e mbajtja e pasurive të paligjshme,
 - pengimi i drejtësisë, përfshirë pengimin e funksionimit të institucioneve gjyqësore të një shteti tjetër,
 - korrupsioni pasiv i agjenteve publike të huaj ose funksionareve të organizatave ndërkombëtare publike,
 - pasurimi i paligjshëm,
 - keqadministrimi, vjedhja ose perfitimi i paligjshëm i pasurisë në sektorin privat.
 - Lejimi i bllokimit, sekuestrimit dhe konfiskimit të produkteve të krimit, me mundësinë por jo detyrimin e përmbysjes së barres së provës, parashikimi i pasojave të korrupsionit duke i bërë të pavlefshme prokurimet ose kontratat, heqja e pengesave që mund të rezultojnë nga legjislacioni për sekretin bankar.

2. *Venia në zbatim e detyrimeve të Konventës së Kombeve të Bashkuara kundër korrupsionit*

Hartimi dhe venia në zbatim të planit dhe kalendarit të nismave e masave të duhura për përafrimin me standardet e Konventës së Kombeve të Bashkuara kundër korrupsionit.

3. *Permirësimi i kodeve për të shmangur problemet e ndeshura dhe plotësuar mangesitë me qëllim që vendimmarrja e gjykatave të jetë e parashikueshme*

F. Edukimi dhe pjesëmarrja e qëndrueshme e publikut

- Zbatimi rigorozi i kuadrit ligjor, institucional e rregullator për denoncimin e korrupsionit (linjat e posaçme të telefonit)
- Vendosja dhe konsolidimi i përvojës së denoncimeve
- Edukimi ligjor dhe antikorrupsion i qytetarëve e vecanerisht i brezit të ri
- Ndermarrja e mbeshjetja e nismave të shoqërisë civile, universiteteve e komunitetit të juristëve për edukim masiv ligjor të të gjitha shtresave shoqërore
- Financimi nga buxheti i shtetit i nismave të shoqërisë civile dhe medias për monitorimin e funksionimit të institucioneve, si dhe të nismave a projekteve që lidhen me parandalimin e korrupsionit dhe forcimin e transparencës (si vëzhgime të pavarura për perceptimin e korrupsionit, studime a analiza të

dinamikave të fenomenit dhe/ose të impaktit të përpjekjeve antikorrupsion, projekte që lidhen me forcimin e transparencës, etj.)

- Shtirja e edukimit ligjor në sistemin arsimor
- Fushatë sensibilizuese në vazhdim për të luftuar korrupsionin
- Edukim, ndergjegjesim e sensibilizim proaktiv e i vazhdueshëm për të rritur mbështetjen e publikut në luftën kundër korrupsionit (publikime, fushata, sondazhe, opinione, debate publike, monitorim nga shoqëria civile)
- Kontraktimi i shërbimeve studimore e analitike në fushën e korrupsionit pranë OJF-ve të specializuara
- Promovimi i raporteve nga organizata të pavarura

II. HETIMI DHE DENIMI I KORRUPSIONIT

A. Konsolidimi i hetimit dhe efikacencës së ndjekjes penale, rritja e shpejtësisë së ndjekjes penale dhe gjykimit

1. Konsolidimi i hetimit

Zbatimi i efektshëm dhe përmirësimi i mekanizmave dhe mjeteve për hetimin e akteve të korrupsionit, rritja e mekanizmave të kontrollit të vetëkontrollit të strukturave të policisë sipas kriterëve të vlerësimit të riskut dhe të indikatorëve metodologjikë që favorizojnë korrupsionin, forcimi i zgjerimi i informatizimit, konsolidimi i përdorimit të teknologjisë së informacionit, forcimi i kapaciteteve dhe burimeve për përdorimin e efektshëm të teknikave të posaçme të hetimit, konsolidimi i procedurave e standardeve për rekrutimin, transferimin, trajnimin, specializimin, standardet etike e profesionale e motivimin financiar të punonjësve të policisë (veçanërisht të strukturave të hetimit), ngritja e kriterëve profesionale, konsolidimi i mekanizmave të bashkëpunimit me organet e ndjekjes penale dhe përgjithësisht me agjencitë e tjera të forcimit të ligjit.

2. Efikacenca e ndjekjes penale

Konsolidimi i sistemit të hetimit dhe rritja e ndjeshmërisë e shpejtësisë dhe e efikacencës së ndjekjes penale do të përqendrohen në përmirësimin e mekanizmave e procedurave për të rritur efikacencën e ndjekjes penale, rritjen e pavarësisë së prokurorëve, ristrukturimin e forcimit të kapaciteteve në sistemin e prokurorisë, rishikimin e zbatimit të kodit të etikës së prokurorëve, konsolidimin e marrëdhënieve ndërmjet prokurorisë e policisë gjyqësore, reformimin e thellë e të qëndrueshëm të strukturave të policisë, vendosjen e sistemit të administrimit të çështjeve sipas standardeve me të mira, vendosjen e garantimit të funksionimit të rregullt të ndarjes me short të çështjeve, garantimin e statistikave periodike të ecurisë së ndjekjes penale, rishikimin e mekanizmave që sigurojnë transparencën dhe marrëdhëniet me publikun.

B. Rritja e integritetit dhe rezistencës ndaj korrupsionit në sistemin e drejtësisë

Disa nga problemet më shqetësuese në sistemin e drejtësisë lidhen me transparencën e ulët të proceseve penale dhe civile të drejtësisë, cka ka sjellë shkalles të ulët besueshmërie të publikut në sistemin gjyqësor; mungesën e transparencës dhe procedurat jo objektive të emërimit të gjyqtarëve e prokurorëve; mungesitë në statusin, pavarësinë dhe mbrojtjen e posaçme që u sigurohet gjyqtarëve; mungesitë infrastrukturore në gjykata, prokurori, burgje, dhoma paraburgimi, etj.; mungesa e statusit dhe pagat e ulëta të stafit administrativ të gjykatave; shkalla jo e kënaqshme e ekzekutimit të vendimeve gjyqësore.

Prioriteti kryesor në këtë sistem është rritja e shkallës së besueshmërisë së publikut të drejtësisë nëpërmjet krijimit të një sistemi gjyqësor të pavarur; transparent; të përgjegjshëm dhe eficient.

1. Sistemi gjyqësor

- Fuqizimi i institucioneve të vetekontrollit dhe administrimit të sistemit të drejtësisë
 - Analiza, vlerësimi dhe përmirësimi i legjislacionit dhe strukturave mbi funksionimin e drejtësisë, për qartësimin e kompetencave për kontrollin e brendshëm gjyqësor dhe detyrat e inspektorateve
 - Forcimi i inspektorateve dhe mbështetja me bazen e duhur ligjore për matjen e vlerësimit të performancës së gjyqtareve
 - Sigurimi i publikimit të raporteve të inspektorateve
- Standardizimi i dosjes gjyqësore (civile e penale)
- Konsolidimi i sistemit të vlerësimit të aftësive profesionale të gjyqtareve
- Përcaktimi i kriterëve objektivë e transparentë dhe rishikimi i procedurave të emerimit të gjyqtareve
- Rritja e profesionalizmit të gjyqtareve
- Përcaktimi i statusit të administratës gjyqësore
- Nxjitja e krijimit të formave të tjera alternative të gjykimit si arbitrazhi dhe ndermjetësimi
- Trainimi dhe kualifikimi i grupit të mediatorëve që do të merren me ndermjetësimin në çështjet penale, civile, familjare dhe administrative.
- Ngritja dhe konsolidimi i Gjykatës Administrative
- Rritja e transparencës dhe aksesit të publikut në gjykata dhe forcimi i mirëadministrimit të drejtësisë
- Transpozimi i standardeve antikorupsion të BE-së, OKB-së, KE-së, OECD-së lidhur me regjimin e imuniteteve
- Bashkëpunimi gjyqësor ndërkombëtar me qëllim shkëmbimin e përvojave ndërkombëtare me vendet e Bashkimit Europian në luftë kundër korrupsionit. Në këtë kuadër, trainimi i vazhdueshëm i gjyqtareve dhe prokurorëve për njohjen e formave të reja të bashkëpunimit gjyqësor ndërkombëtar.
- Ngritja e një zyre pune të veçantë për kontakte me rrjete gjyqësore evropiane si EUROJUST, EUROPEAN JUDICIAL NETWORK (EJN) dhe OLAF – Zyra Evropiane Kundër Mashtrimit me qëllim shkëmbimin e eksperiencave gjyqësore ndërkombëtare në luftë kundër krimit të organizuar dhe korrupsionit.
- Hartimi i një plani veprimi për publikimin e vendimeve gjyqësore
- Publikimi i plotë i vendimeve gjyqësore
- Përmirësimi i infrastruktures gjyqësore dhe përmirësimi i infrastruktures së institucioneve të vuajtjes së dënimit dhe paraburgimit në funksion të transparencës së kontrollit, drejtimit dhe komunikimit me publikun dhe institucionet jashtë burgut.
- Zgjerimi i automatizimit të sistemit të administrimit të çështjeve në gjykatat e apelit dhe të shkallës së parë
- Zbatimi i një sistemi të ri kalendarimi për shkurtimin e kohës së trajtimit të çështjeve
- Prodhimi i statistikave të sakta
- Gjenerimi automatik i raporteve të performancës së çdo gjykate dhe çështjeve të mbetura apo në proces
- Kryerja e një studimi fizibiliteti dhe marrja e masave ligjore dhe institucionale për përgjegjësinë e magistratëve ndaj palëve të treta
- Zhvillimi i një sistemi IT në gjyqësor, në përberje të të cilit të jenë e-justice, sistemi i integruar i informacionit për luftën kundër krimit, menaxhimit të çështjeve, burgjeve dhe paraburgimit
- Hartimi i një studimi fizibiliteti dhe rekomandimeve për masat e nevojshme ligjore dhe institucionale për shkurtimin e afateve të proceseve gjyqësore dhe reduktimin e numrit të çështjeve të pazgjidhura
- Ngritja dhe funksionimi i një njesie të veçantë që do të merret me arkivimin e dokumenteve elektronike në sektorin gjyqësor (me dokumente elektronike do të kuptohen tekste, materiale video dhe audio, në formë dixhitale) e cila do t'i shërbejë publikut të interesuar në kuadër të përmirësimit të infrastruktures për komunikim të drejtpërdrejtë në rrugë elektronike.
- Krijimi i infrastruktures së nevojshme (ambiente) për organizimin e videokonferencave si edhe trainimi i personave përkatës.
- Bashkëpunim intensiv ndërmjet institucioneve të drejtësisë në funksion të luftës kundër korrupsionit

2. Reformimi e konsolidimi i sistemit të përmbartimit

- Ristrukturimi e forcimi i sistemit të përbarimit
 - Krijimi dhe zbatimi i praktikave të unifikuara dhe përmirësimi i legjislacionit për ekzekutimin e vendimeve gjyqësore në nivelet mesatare të BE-së;
 - Unifikimi i procesit të administrimit të ekzekutimit;
 - Licensimi i operatoreve private në këto fushë;
 - Konsiderimi i mundësive se kthimit të shërbimit të përbarimit në ent të pavarur, me autoritetin e pavarësive e duhur për të rritur efektivitetin e ekzekutimit të vendimeve gjyqësore;
 - Hartimi dhe zbatimi i një programi trajnimi fillestar dhe vazhdues për përbaruesit (afatmesme);
 - Krijimi i një rrjeti të brendshëm dixhital për gjithë sistemin e shërbimit përbarimor (afatmesme);
 - Ekzekutimi i përgjegjshëm i vendimeve gjyqësore
- Ristrukturimi e forcimi i kapaciteteve në institucionin e akuzës
- Reformimi i sistemit të noterisë

C. Forcimi i mjeteve administrative në luftën kundër korrupsionit

Prioritetet dhe objektivat që lidhen me parandalimin e shmangien e konfliktit të interesave në të gjithë nivelet e vendimmarrjes publike, konsolidimin e sistemeve të kontrollit dhe të auditit, konsolidimin e sistemit të denoncimit, kontrollit, zbulimit dhe mbrojtjes me ligj sipas modelit të "ëhstlebloëing" janë drejtime dhe mekanizma të rëndësishme administrative që ndihmojnë hetimin dhe gjykimin e rasteve të korrupsionit.

Forcimi i mjeteve administrative do të synojë vendosjen e sistemit ligjor, institucional dhe edukues për të promovuar krahas drejtimit penal, mjetet e përgjegjësisë administrative dhe civile për shkak të veprimeve korruptive.

Forcimi i mjeteve administrative do të synojë edhe bashkëpunimin e bashkëveprimin me efektiv ndërmjet organeve të administratës publike dhe organeve të specializuara të ndjekjes penale.

D. Pjesëmarrja e publikut në denoncimin e korrupsionit

Në këtë drejtim, synohet:

- forcimi e nxitja e pjesëmarrjes së publikut në denoncimin e rasteve të korrupsionit jo vetëm në sektorin publik por edhe në sektorin privat;
- garantimi i orientimit efikas të publikut në denoncimin e korrupsionit nëpërmjet infrastruktures së duhur, respektimit të hierarkisë së përgjegjësisë e të autoritetit, administrimit të përgjegjshëm të heshtjeve, informimit e këshillit, publikimit e transparencës periodike
- kanalizimi i energjive, përpjekjeve e informacionit nëpërmjet një rrjeti të mirëstrukturuar, efikas dhe operacional që garanton shpejtësi e efikasitet në trajtimin e heshtjeve dhe përfshirjen e të gjithë aktoreve përgjegjës.

III. KONSOLIDIMI I BASHKËPUNIMIT DHE BASHKERENDIMIT TË BRENDSHEM DHE NDERKOMBETAR

A. Konsolidimi i mekanizmave në bashkëpunimin ndërmjet agjencive të zbatimit të ligjit

Konsolidimi i mekanizmave e mjeteve dhe bashkëpunimi i ngushte ndermjet agjencive te zbatimit te ligjit eshte i nje rendesie te veçante per parandalimin e efektshem dhe arritjen e rezultateve ne luften kunder korrupsionit.

Ne fusha te ndjeshme dhe qe kerkojne ekspertize (aspektet e krimit ekonomik dhe pastrimi i parave), synohet forcimi i mekanizmave te bashkëpunimit ndermjet organeve te administrates me organet e policise e te ndjekjes penale dhe ofrimi i ekspertizes se duhur ne fushat specifike e me risk te ndjeshem.

B. Konsolidimi i mekanizmave te qendrueshem per shkëmbimin periodik te informacionit

Shkëmbimi i informacionit, jo vetem ndermjet agjencive te zbatimit te ligjit, por te cdo organi shtetëror qe luan rol dhe ka pergjegjesi ne parandalimin dhe luften kunder korrupsionit synon:

- Shkëmbimin e informacionit jo si pjese e detyrimit e pergjegjesise ligjore e institucionale te zakonshme, por mbi baza funksionale, proaktive dhe me periodicitet me te shpejte;
- Shtrirjen e konsolidimin e sistemeve te teknologjise se informacionit per te rritur efikasitetin e bashkëpunimit dhe te shkëmbimit te informacionit;
- Hartimin, përpunimin dhe publikimin e statistikave periodike te konsoliduara ne lidhje me korrupsionin te te gjithë institucioneve shteterore perkatese ne buletine periodike.

C. Zbatimi i efektshem i instrumenteve antikorrupsion rajonale e nderkombetare

- Prania dhe roli aktiv në nismat dhe angazhimet nderkombetare që lidhen me luften kunder korrupsionit
- Zgjerimi i bashkepunimit me partneret nderkombetare dhe të projekteve të asistences që lidhen me luften kunder korrupsionit
- Promovimi i praktikave të mira antikorrupsion dhe i perpjekjeve të autoriteteve shqiptare në kete fushe në menyre periodike nepermjet raportimeve, publikimeve dhe rolit proaktiv të ambasadave

Kreu 4: Llogaridhënia, monitorimi dhe analiza vlerësuese

Zbatimi i kësaj strategjie do të mbështetet në tregues, kritere llogaridhënie, monitorimi dhe vlerësimi standarde të vendosura sipas Sistemit të Planifikimit të Integruar, duke u përqendruar te:

- Monitorimi sipas treguesve të identifikuar në kuadër të Planit Monitorues Ministerial të krijuar në kuadër të Sistemit të Planifikimit të Integruar;
- Treguesit e matshëm në rezultate e në përputhje me prioritetet e qëllimet strategjike;
- Përgjegjësitë përkatëse në nivel institucional e ndër-institucional;
- Intervali, mekanizmat e forma e raportimit;
- Publikimi periodik i rezultateve;
- Modalitetet e pjesëmarrjes e këshillimit me aktorët e interesuar;
- Rishikimi i aspekteve të caktuara të strategjisë.
- Forcimi dhe konsolidimi i një rrjeti organizatash të shoqërisë civile në monitorimin e vazhdueshëm të fenomeneve korruptive. Për këtë qëllim qeveria do të financojë këto organizata dhe veprimtarinë e tyre duke repsektuar plotësisht pavarësinë e tyre.

Zbatimi i strategjise nga aktoret përgjegjës e bashkëpunues mbështetet në Planin e Veprimit, pjesë e Planit të Integruar Ministerial, e cila shpallet edhe si aneks i këtij plani. Plani i veprimit hartohet sipas modelit bashkëlidhur.

Grupi Ndërmintor (GN) që bashkërendoi hartimin e Strategjisë bashkërendon punën për mbikqyrjen/monitorimin dhe raportimin e zbatimit të Strategjisë. Si rregull raportimi është vjetor, por GN mund të pargatisë edhe raporte të ndërmjetme.

Duke ndjekur zbatimin e strategjisë, por edhe dinamikën e përhapjes e zhvillimit të fenomeneve të korrupsionit, GN përpunon rekomandimet dhe zhvillon draftin për përdirësimin e Strategjisë çdo vit.

PLANI I VEPRIMIT (Model)

NR	OBJEKTIVAT	MASAT	INSTITUCIONET PERGJEGJESE / BASHKEPUNUESE	AFATI I REALIZIMIT	BURIMET E ZBATIMIT ²	TREGUESIT MONITORUES ³
1.	Këtu vendoset objektivi sic është përshkruar në Strategji duke dhene referemce te qartë, Kreun, Titullin dhe Nentitullin ku eshte listuar ose shprehur objektivi	Pershkruhet shkurt masat qe parashikohen te ndermeren per zbatimin e objektivit per vitin ne vijim (Aneksi i PIM)	Ministria / agjensia e varesise, drejtorite perkatese		Burimet e veta, kontribute nga partnere te tjere,	
2.						
3.						
4.						
...

² Burimet njerezore, financiare, nevoja per asistence/ekspertize, bashkepunim me aktore/faktore te tjere (biznesi, shoqeria civile, mbeshtetje nga partneret nderkombetare) etj. Nevojitet parashikimi ne buxhet i drejtimeve te caktuara dhe buxhetimi parashikues i nevojave per asistence e mbështetje financiare per drejtime te paparashikuara ne planet buxhetore.

³ Institucionet pergjegjese e bashkepunuese detyrohen t'i konkretizojne objektivat e prioritetet ne plane konkrete duke identifikuar treguesit me gjeresisht te perdorur te monitorimit te zbatimit dhe te raportimit te progresit periodik. Treguesit e monitorimit jane specifike ne kuader te kesaj strategjie dhe monitorimi e ndjekja sipas institucioneve dhe ne shkalle te pergjithshme behet sipas ketyre treguesve. Treguesit e monitorimit antikorrupsion duhet te jene te sakte, konkrete, te matshem, cilesore e sasiore.